

Lagere maaikostprijs met behoud van kwaliteit

Gemeente Heerhugowaard vlinderklepelt zijn sportvelden

Nu alweer ruim zeven jaar geleden stond het Stadsbedrijf voor de keuze om nieuwe maaiers te aan te kopen. Op een vakbeurs kwam Hans Schouten in contact met Hissink uit Oeken, importeur van de maaiers van Spearhead. Hans Schouten: "Ik wilde deze apparatuur wel eens proberen in het gemeentelijk groen. We kregen een demomaaier om te gebruiken en het resultaat beviel me, hoewel ik daarmee niet direct naar buiten kwam. We zijn tot aankoop van twee driedelige getrokken machines overgegaan. Eén klepelmaaier voor de sportvelden met een werkbreedte van 550 centimeter en een exemplaar voor het kort houden van gras op gemeentelijke gazons en in plantsoenen. De laatste heeft een werkbreedte van 400 centimeter. Het middendeel van sportveldenmaaier kunnen we eventueel voor de tractor plaatsen om rijsporen weg te werken. Maar in verband met de slechtere wendbaarheid gebruiken we die mogelijkheid nooit. De klepels zijn via een pen/

gat-verbinding in een spiraalvorm aan het rondsel bevestigd. De speciale klepels overlappen elkaar flink en hebben een gebogen vorm, deze vorm geeft ze betere snijdeigenschappen."

"Deze machine is veel minder gevoelig voor storingen en bedrijfzekerder dan een kooimaaier"

Opklappen

"De aandrijving van de maaieenheden is mechanisch", vervolgt Schouten. "De overbrenging gebeurt met V-snaren, terwijl de zijunits hydraulisch geheven worden. Het nadeel van onze zevenjarige machine is dat hij na het heffen uitgeschakeld moet worden om alle delen weer in werking te kunnen zetten. Dat is natuurlijk heel lastig bij een machine die je in een plantsoen gebruikt

Al zeven jaar laat coördinator Hans Schouten van de Afdeling Stadsbedrijf de sportvelden in de gemeente Heerhugowaard met een klepelmaaier maaien. 'Not done', zullen veel traditionele fieldmanagers dan reageren. Maar in de kop van Noord-Holland groeit het aantal sportveldklepelaars. Volgens Schouten is het dé manier om gemeentelijk sportveldgras en plantsoengroen kort te houden: goed en kosteneffectief. Zijn aanpak vormt een extra zekerheid voor het voortbestaan van de werkgelegenheid voor de medewerkers van de gemeentelijke groenafdeling.

Auteur: Broer de Boer

waar je bomen moet ontwijken. Bij de nieuwere Spearhead-versies kun je tegenwoordig de aandrijving in- en uitschakelen als je een unit heft. De middelste maaieenheden hebben een werkbreedte van 210 centimeter. Opgeklapt zijn de zijdelen manshoog, ze hebben elk een werkbreedte van 180 centimeter. Bij de andere maaier zijn deze units 150 centimeter breed. De klepels in onze maaier voor de plantsoenen zijn massiever en rechter, terwijl ze elkaar minder sterk overlappen. Daarvoor is gekozen omdat er in een plantsoen soms dingen in de maaier terechtkomen die er niet thuishoren, zoals molshopen en steentjes."

Zeer weinig onderhoud

Hans Schouten vertelt dat het onderhoud aan de klepels niet meer behelst dan eenmaal per jaar afbramen en ze om het jaar door nieuwe te vervangen. Verder heeft de machine maar weinig doorsmeerpunten. Weinig regulier onderhoud en de overbodigheid van een uitgebreide

Maaimachinemachinist Hans Floris, trots op zijn machine.

winterbeurt leiden tot een lage kostprijs per bedrijfsuur. Deze machine is natuurlijk veel minder gevoelig voor storingen en bedrijfzekerder dan een kooimaaiër. Hans Schouten: "Als ergens

De klepels van de maaimachine voor de sportvelden hebben een ruime overlap.

een doelpen blijft staan, slaat een klepelmaaiër er overheen, terwijl je een kooimaaiër dan in elkaar draait. Een kooimaaiër moet je bovendien regelmatig slijpen, backlappen en de maaihoogte afstellen. Bij de klepelmaaiër gaat het afstellen met twee topstangen waarmee je het frame hoger of lager zet ten opzichte van de zware achterrollen. Die drie grote stabiele achterrollen zorgen ook voor een vlakker veld. Het zijn juist deze drie looprollen die een aandachtspunt zijn. De wringende beweging tijdens de wending aan het eind van een maaibaan - waarbij ze overigens het eventuele aanklevende gras lossen - belast de rollen sterk. Er wil nog wel eens een lager kapot gaan. Daarom houden we bij het Stadsbedrijf een aantal van deze rollen op voorraad."

Schoutens filosofie

"De meerwaarde van werken met een klepelmaaiër zit niet zozeer in de maaikwaliteit, alhoewel die goed te noemen is. Elke amateur-voetballer kan tevreden zijn over het resultaat van zo'n klepelmaaiër", aldus Schouten. "Als het een gemeentelijk groenbedrijf wil laten voortbestaan, moet je het groenbeheer efficiënt uitvoeren. Ik vind dat de klepelmaaiër daar een

Hans Schouten: manager afdeling Stadsbedrijf, gemeente Heerhugowaard. ultrazware bezanding tot 11 meter bij dustdressing.

"In overleg met de importeur een paar modificaties zijn aangebracht"

waardevolle bijdrage aan levert. Mijn filosofie is dat een amateur-voetballer het verschil echt niet ziet tussen maaieresultaat van deze klepelmaaiër en een kooimaaiër. De maaimachinemachinist ergert zich al heel snel aan het maaibeeld bij een verkeerd afgestelde machine, maar zoiets valt voetballers maar zelden op, laat staan dat het hen hindert tijdens een wedstrijd. Sportvelden maaien is naast traditie ook een stuk emotie. Maar wij kunnen hier een stuk betere kwaliteit leveren doordat we ook op het juiste moment kunnen maaien. Het andere voordeel van de klepelmaaiër, zoals wij die gebruiken, zit in de planning."

Dauw

"Met een klepelmaaiër kun je eigenlijk altijd volgens je planning aan het werk. We hoeven niet te wachten tot de dauw van het gras verdwenen is. Kooimaaiers lopen dan gauw vol, maar deze maaier heeft daarvan geen last. En als er gras aan de achterrollen blijft kleven, dan lossen ze dat wel geleidelijk bij het wenden. Wij kunnen dus 's ochtend al voor 7.00 uur op de velden terecht. En dat is reusachtig handig als je weet dat er ook een twee grote scholengemeenschappen zijn,

die volop gebruik maken van twee van de vijf sportveldaccommodaties. Wanneer je je maaiwerk laat aannemen, moet je altijd afwachten of de aannemer op het gewenste moment wel kan maaien. Ik zal niet gauw ontkennen dat een kooimaaiër beter maait als hij scherp is. Maar hoe vaak zijn ze echt scherp? Na bezanding zijn de scherpste kantjes gauw van de kooien af. Dan zie je bij een kooimaaiër binnen een week baarden aan het gras. En dat valt bij klepelers reusachtig mee. Voetballers zien echt het verschil niet in maaibeeld. Wat dat betreft acht ik het bijzonder interessant om juist de velden van amateurvoetballers te klepelen.”

“Voetballers zien het verschil in maaibeeld niet”

Overschakeling

Is iedereen zo enthousiast over het systeem als Hans Schouten? Hij zegt: “Aanvankelijk was er toch enige scepsis. De angst was dat we met een soort gevechtstank over het veld gingen rijden. De vrijwilligers constateren nu echter dat het

veld veel vlakker geworden is. Dit komt door de grotere rondsels en de drie grote rollen. Ook dat je de grond zou verdichten zien we in de praktijk niet optreden. Onze tractoren rijden zelfs niet op ballonbanden, want daar kunnen we in het straatverkeer niet mee uit de voeten. Ik moet wel zeggen dat we regelmatig prikken. Verder halen we de speelschade van de velden af door te vegen. Zoden terugleggen doen we nauwelijks. Scepsis over ons systeem is er nu niet meer. Men is tevreden over onze aanpak”, aldus Schouten.

Aanpassing

Schouten laat zien dat aan de standaard klepelmaaier in overleg met de importeur een paar modificaties zijn aangebracht. De rechthoekige vormen in het maaihuis zijn weggewerkt door er een stalen platen voor te lassen. Deze modificatie neemt de importeur thans mee bij de aflevering. Schouten: “Dankzij de verbetering van de aerodynamica vallen er geen plakken gras uit de hoeken meer op het veld. Zo’n klepelmaaier heeft natuurlijk een geweldige luchtverplaatsing. Straks zullen we op het veld zien dat het geklepelde gras fijn verdeeld uit machine komt. Bovendien blaast de klepelmaaier

de grassprietten egaal uit de machine over de volle werkbreedte: een cirkelmaaier maait het gras altijd naar één kant toe, terwijl een kooimaaiër het er echt bovenop laat liggen. Als het gras er zo zwaar gekneusd en egaal uitkomt, drogen de grasresten ook sneller op en vind je ze nauwelijks terug op de bodem.”

Overige verpleging

Hans Schouten heeft een hele praktische instelling. Zijn bemestingsplan bestaat uit een NPK-bemesting met 12-10-18 in het voorjaar. Tijdens het groeiseizoen laat hij Kas gebruiken. Per strooibeurt gaat dat om 60 kg Kas omgerekend per voetbalveld van 80 bij 120 meter. Schouten: “Ik zweer dus bij Kas, terwijl de machinist van de maaier bepaalt wanneer er gestrooid moet worden. Die kan dat het beste beoordelen. Zo kunnen we dus snel inspelen op de situatie wanneer het gras behoefte heeft aan stikstof. We hebben het ook met vloeibare meststoffen geprobeerd, maar dat was qua tijdsinvestering geen succes. We hebben dat toen geïnjecteerd. Het enige wat er verder op de velden komt, is Vivivos en aan het einde van het seizoen wat Triple-fosfaat om gras af te

Klepelmaaier in actie op één van de vijf sportaccommodaties in Heerhugowaard.

Het afstellen van de klepelmaaier: twee topstangen aan het frame.

“Deze tractor heeft nu al 4.200 draaiuren op de teller staan”

harden. We beregenen onze velden vijf à zes keer per jaar. Daarbij hebben we vorig jaar afscheid genomen van de sproeierinstallatie in het veld. Er gaat teveel tijd inzitten als je de leidingen, bijvoorbeeld voor het prikken, leeg moet maken. We beregenen nu weer gewoon met een systeem dat bestaat uit losse sproeiers en slangen. De hoofdleidingen hebben we wel in de velden laten zitten. Het rollen van het veld doen we met een zware valkrol met een werkbreedte van 620 centimeter. ”

Bedrijfsuren

Hans Schouten ziet nog meer voordelen in zijn favoriete klepelmaaisysteem. Hij loopt even naar de nog geen vier jaar oude John Deere waarmee Hans Floris aan het maaien is. Triomfantelijk roept hij: “Deze tractor heeft nu al 4.200 draaiuren op de teller staan. Het is lastig om de kostprijs van het maaien exact aan te geven, omdat we voor alle aanbouwwerktuigen eenzelfde uurtarief hanteren. Wanneer je echter alleen naar het maaigedeelte kijkt, denk ik dat die op slechts 10 procent van de kosten van een zevendelige getrokken kooimaaier liggen. Dankzij de klepelmaaier kunnen we echter ook onze tractoren optimaal benutten. Loonwerkers en

aannemers zijn jaloers op de bedrijfuren die onze tractoren gemiddeld maken: zo’n 1200 per jaar. De tractor die voor een getrokken kraan staat, haalt zelfs 1.500 uur. Daarmee houd ik binnen het Stadsbedrijf de kostprijzen per bedrijfuur laag en daardoor kunnen we de competitie met aannemers in de groene wereld ruim aan. De trekkers kunnen we natuurlijk voor meer werkzaamheden gebruiken dan grasmaaien, zoals zoutstrooien van gemeentelijke wegen en fietspaden winterdag.”

Geringere overlap van de klepels bij de machine voor de gazons en plantsoenen.